

ЯК ЄС ЗБИРАЄТЬСЯ ЗМЕНШИТИ ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ ЗАВДЯКИ ДИЗАЙНУ БІЛЬШ СТАЛИХ ПРОДУКТІВ

[ЄЗК](#)

[Європейський зелений курс](#), [ЄЗК](#)

13 листопада 2024 року Об'єднаний дослідницький центр (JRC) оприлюднив звіт «Екодизайн для регулювання сталої продукції: дослідження пріоритетів нових продуктів». У звіті було оцінено потенціал різних продуктів, які будуть регулюватися відповідно до нового регламенту ЄС з екодизайну, спрямованого на те, щоб зробити екологічні продукти нормою в Європі.

Довідково. Об'єднаний дослідницький центр (Joint Research Centre, JRC) – це науково-інформаційна служба Європейської Комісії, яка наймає вчених для проведення досліджень з метою надання незалежних наукових консультацій і підтримки політики ЄС. JRC також проводить наукові дослідження. У кількох центрах по всій Європі досліджується широкий спектр тем, більшість з яких зосереджена на сферах, які відповідають основним викликам, з якими зіштовхуються політики ЄС. Основними напрямками досліджень є атомна енергетика, економіка, сталий розвиток, питання безпеки та управління кризовими ситуаціями, а також розробка спільних довідкових матеріалів і вимірювань.

Продукти та те, як ми їх використовуємо та споживаємо, мають значний вплив на довкілля. Регламент ЄС 2024/1781 про екодизайн для сталих продуктів (ESPR), який набув чинності в липні 2024 року, є частиною підходу Європейської Комісії до пом'якшення цього впливу шляхом просування більш екологічно сталих і циркулярних продуктів. Його метою є досягнення кращої екологічної сталості майже для всіх категорій товарів на ринку ЄС.

Довідково. Регламент ESPR є ключовим елементом екологічної політики ЄС, спрямованої на вдосконалення дизайну продуктів для зменшення відходів і споживання ресурсів. Він має підтримати зусилля щодо підвищення конкурентоспроможності промисловості Європи з нульовим рівнем викидів та прискорення переходу до кліматичної нейтральності. ESPR ґрунтуватиметься на успіху Директиви про екодизайн 2009/125/EC, розширюючи сферу її застосування за межі продуктів, пов'язаних з енергетикою, і охоплюючи дуже широкий спектр продуктів протягом усього їх життєвого циклу, приділяючи особливу увагу довгостроковій сталості. Цей регламент допомагає захистити планету, сприяє розвитку сталих бізнес-моделей і зміцненню конкурентоспроможності та життєстійкості економіки ЄС.

Регламент про екодизайн для сталих продуктів закладає основу для подальшого прийняття обов'язкових екологічних вимог або на основі продукту, або на основі груп продуктів зі схожими характеристиками. Щоб підтвердити свою ефективність, JRC оцінив низку продуктів і ранжував їх для можливої пріоритизації в першому Робочому плані ESPR, який має бути прийнятий Комісією у першій половині 2025 року після консультацій з членами Форуму з екодизайну.

Дослідники JRC представили свої рекомендації у звіті [«Екодизайн для регулювання сталої продукції: дослідження пріоритетів нових продуктів»](#). Він визначає продукти на основі їх відповідності з точки зору впливу на довкілля, потенціалу вдосконалення, відкритої стратегічної автономії та ступеня, до якого такі продукти охоплені іншими

політиками ЄС.

З початкової групи з 33 категорій продуктів у звіті JRC вибираються 18 груп продуктів – як кінцевих, так і проміжних – для яких регулювання в рамках ESPR може мати значний потенціал для зменшення впливу на довкілля та посилення стратегічної автономії ЄС.

До переліку входять:

- 11 кінцевих товарів: текстиль і взуття, меблі, шини, матраци для ліжок, м'які засоби, лакофарбові матеріали, мастильні матеріали, косметика, іграшки, рибальські снасті, абсорбуючі засоби гігієни;
- 7 проміжних продуктів: залізо та сталь, сировинна хімія, кольорові вироби, вироби з неалюмінію, алюміній, пластик та полімери, целюлоза та папір, скло.

Встановлення вимог до екодизайну для цих груп продуктів у рамках ESPR може допомогти покращити стан довкілля та безпеку постачання. Це особливо важливо, оскільки поточні моделі споживання в ЄС виводять вплив на довкілля за межі планети.

Що робить продукт екологічним?

При оцінці товарних груп дослідники JRC враховували 10 різних екологічних категорій. До них належать вплив на воду, повітря, біорізноманіття та ґрунт, а також споживання енергії протягом життєвого циклу, утворення відходів та управління ними, зміна клімату, токсичність для людини, ефективність матеріалів і продовження терміну служби.

Продукти були оцінені за цими категоріями як за впливом, так і за потенціалом для зменшення такого впливу. Крім того, було проаналізовано групи товарів з точки зору охоплення політики, економічної значущості та потенційних витрат, пов'язаних з їх регулюванням. Це дозволило скласти рейтинг продуктів, де вищий бал вказує на вищу актуальність для майбутніх правил ESPR. Як додатковий критерій, в аналізі JRC також розглядалося, як продукти можуть посилити стратегічну автономію ЄС шляхом зменшення залежності від ланцюжків поставок і збільшення циркулярності.

Результати дослідження також порівнювали із загальним показником Consumption Footprint, який є моделлю, яка оцінює вплив на довкілля середньостатистичного громадянина ЄС, а також і планетарні межі, що описують можливості Землі підтримувати нинішній спосіб життя. Аналіз показав, що продукти, запропоновані як пріоритетні, можуть у деяких випадках допомогти зменшити тиск на планетарні межі.

Детальніша інформація:

- [Новина на сайті Європейської Комісії](#)